

Warszawa, dnia 16 maja 2018 r.

Sygn. akt VI Ka 1274/17

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie VI Wydział Karny Odwoławczy w składzie :

Przewodniczący: SSO Zenon Stankiewicz

Sędziowie: SO Aleksandra Mazurek

SR del. Justyna Dolhy (spr.)

protokolant: protokolant sądowy stażysta Anna Tarasiuk

przy udziale prokuratora Wojciecha Groszyka

po rozpoznaniu dnia 16 maja 2018 r.

sprawy M. T. córki T. i J., ur. (...) w C.

oskarżonej o przestępstwo z art. 266 § 1 k.k.

na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę

od wyroku Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi - Północ w Warszawie

z dnia 14 czerwca 2017 r. sygn. akt VIII K 508/16

utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok; zasądza od oskarżonej M. T. na rzecz Skarbu Państwa kwotę 500 zł tytułem opłaty za II instancję oraz obciąża ją pozostałymi kosztami sądowymi w postępowaniu odwoławczym; zasądza od oskarżonej M. T. na rzecz oskarżyciela posiłkowego (...) Sp. z o.o. poniesione przez niego koszty procesu tytułem ustanowienia pełnomocnika w obu instancjach w kwocie 1680 zł.

SSR del. Justyna Dolhy SSO Zenon Stankiewicz SSO Aleksandra Mazurek

Sygn. akt VI Ka 1274/17

UZASADNIENIE

M. T. została oskarżona o to, że w okresie czasu od daty bliżej nieustalonej do dnia 15 września 2014 r. w nieustalonym miejscu, wbrew przyjętemu na siebie zobowiązaniu o zachowaniu poufności wiadomości stanowiących tajemnice firmy (...) sp. z o.o. w W. (wcześniej (...) sp. z o.o.) ujawniła tajemnice handlowe i ekonomiczne tego przedsiębiorstwa, z którymi zapoznała się w związku z wykonywaną pracą jako specjalista do spraw handlowych w tej firmie, w ten sposób, że udostępniła treść elektronicznej korespondencji wewnętrznej spółki zawierające dane kontrahentów spółki (...), wysokość należności na rzecz spółki, fakturę z dnia 18 listopada 2011 r. wystawioną przez tę spółkę i korespondencję z jednym z kontrahentów L. C. – radcy prawnemu spółki (...) sp. z o.o. z-s w P. W. S. na użytek pozwu sporządzonego przez niego jako pełnomocnika spółki (...) sp. z o.o. przeciwko L. C. o zapłatę kwoty 200.000 zł, tj. o przestępstwo z art. 266 § 1 kk.

Wyrokiem z dnia 14 czerwca 2017 r. w sprawie o sygn. akt VIII K 508/16 Sąd Rejonowy dla Warszawy Pragi – Północ w Warszawie uznał oskarżoną za winną popełnienia zarzucanego jej czynu, za który wymierzył jej karę 100 stawek dziennych grzywny ustalając wysokość stawki dziennej na kwotę 50 zł oraz obciążył kosztami sądowymi w tym opłatą.

Sąd ponadto na podstawie art. 46 § 2 kk zasądził od oskarżonej na rzecz pokrzywdzonego (...) Sp. z o.o. nawiązkę w wysokości 10.000 zł.

Od powyższego wyroku apelację wniósł obrońca oskarżonej zaskarżając wyrok w całości na korzyść oskarżonej.

Obrońca zarzucił wyrokowi naruszenie szeregu przepisów postępowania poprzez przekroczenie zasady swobodnej oceny dowodów przy ocenie wyjaśnień oskarżonej dokonanej z naruszeniem zasad logiki i doświadczenia życiowego, a konsekwencji uznanie ich za niewiarygodne, podczas gdy w aktach sprawy nie znajdują się żadne dowody wskazujące na popełnienie przez oskarżoną zarzucanego jej czynu, a jedynie przypuszczenia świadków jak i również poprzez błędne przyjęcie, iż spółce (...) Sp. z o.o. przysługuje status pokrzywdzonego i oskarżyciela posiłkowego w niniejszej sprawie. Ponadto obrońca zarzucił błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia poprzez ustalenie, że oskarżona w okresie zatrudnienia w spółce (...) sp. z o. o. dokonała przekopiowania bądź w inny sposób zabezpieczyła prowadzoną przez siebie służbową korespondencję, w sytuacji gdy brak jest dowodów pozwalających na poczynienie pewnych ustaleń w tym zakresie i przeczy temu przeszukanie komputera oskarżonej jak i ustalenie, że oskarżona przekazała w okresie swojego zatrudnienia w (...) Sp. z o.o. w nieustalonym czasie do dnia 15 września 2014 r. radcy prawnemu W. S. treść wewnętrznej korespondencji (...) sp. o.o. w sytuacji, gdy brak jest dowodów pozwalających na poczynienie takich ustaleń.

Podnosząc powyższe zarzuty obrońca wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i uniewinnienie oskarżonej ewentualnie o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu dla Warszawy Pragi – Północ w Warszawie.

Sąd Okręgowy zważył co następuje.

Analizując zaskarżone orzeczenie przez pryzmat zarzutów podniesionych w apelacji stwierdzić należy, że kontrola instancyjna zaskarżonego orzeczenia wykazała, iż Sąd Rejonowy prawidłowo przeprowadził postępowanie w sprawie. Ustalenia faktyczne zostały poczynione na podstawie całokształtu materiału dowodowego ujawnionego w toku rozprawy głównej, ocenionego w sposób wszechstronny z uwzględnieniem zasad prawidłowego rozumowania, wskazań wiedzy oraz doświadczenia życiowego. W świetle materiału dowodowego zgromadzonego w aktach sprawy wina oskarżonej nie budzi wątpliwości. Wbrew stanowisku obrońcy, Sąd oceniając materiał dowodowy nie naruszył przepisów procedury karnej. Stanowisko skarżącego sprowadza się w istocie rzeczy do polemiki z przeprowadzoną przez Sąd pierwszej instancji oceną dowodów i wyprowadzonymi na jej podstawie ustaleniami faktycznymi, polemiki opartej na wybiórczym podejściu do ujawnionych okoliczności sprawy i rozpatrywaniu poszczególnych faktów w oderwaniu od pozostałych.

Apelacja obrońcy sprowadza się w zasadzie do stwierdzenia, że nie ma żadnych bezpośrednich dowodów wskazujących na sprawstwo oskarżonej stąd nie można przypisać jej winy. Z takim spostrzeżeniem nie można się zgodzić. W niniejszej sprawie nie ma wprawdzie żadnych bezpośrednich dowodów, jednak Sąd Rejonowy poszczególne poszlaki potwierdzające fakty powiązał w jedną całość i dokonał gruntownej oceny zgromadzonego materiału dowodowego.

Obrońca zarzucił, że wszystkie wiadomości znajdujące się w aktach sprawy, a dołączone do pozwu wniesionego przez (...) sp. z o.o. z siedzibą w P. przeciwko L. C. mają więcej niż jednego adresata i nie jest nim tylko oskarżona M. T.. Należy jednak zauważyć, że osobą łączącą te wszystkie dokumenty jest właśnie M. T.. Nie sposób logicznie wyobrazić sobie, aby to inne osoby mając dostęp do treści tych dokumentów ujawniły je. Po pierwsze wśród adresatów i nadawców wiadomości, które zostały dołączone do pozwu są oprócz oskarżonej pracownicy (...)tj. M. R., R. B. oraz M. D., jednak osoby te w żaden sposób nie miały dostępu do wiadomości z dnia 7 października 2010 r. (k. 13), która jest wiadomością wysłaną do M. T. przez L. C.. Wykluczyć należy z uwagi na powyższe, aby to któryś z wymienionych pracowników (...) ujawnił te wszystkie dokumenty. List wysłany do oskarżonej przez L. C. został wysłany jako odpowiedź na zapytanie M. T., co oznacza, że inicjatorem korespondencji była właśnie oskarżona. List ten L. C. wysłał również do wiadomości na adres firmy swojego syna M. C.. Należy jednak zauważyć, że przecież żaden z pracowników M. C. jak i sam M. C., czy L. C. nie miał przecież dostępu do pozostałych dokumentów dołączonych do pozwu, a stanowiących wewnętrzną korespondencję firmy (...). Właśnie te okoliczności, słusznie Sąd Rejonowy

ocenił jako wskazujące na ujawnienie powyższych informacji przez oskarżoną, która jako jedyna miała dostęp do tych wszystkich informacji. W tym stanie sprawy nieuzasadnione są twierdzenia skarżącego, że ktokolwiek mógł zmienić treść dokumentów załączonych do pozwu. Oskarżona na żadnym etapie postępowania nie kwestionowała bowiem faktu wysłania pisma do L. C. i otrzymania od niego zatytułowanej do niej imiennie odpowiedzi jak i nie kwestionowała treści pozostałych dokumentów. Nieuzasadnione są również twierdzenia jakoby ktoś inny miał dostęp do tych informacji, w szczególności do e-maila od L. C., ponieważ podczas nieobecności w pracy poczta przekierowywana była do innych pracowników, gdyż list ten jest imiennie zaadresowany do oskarżonej. Nie ulega również wątpliwości, że wszystkie informacje pochodzą z okresu, kiedy była ona zatrudniona w spółce (...), co również potwierdza winę oskarżonej. Następnie należy stwierdzić, że kolejną kwestią wskazującą na sprawstwo oskarżonej jest fakt, iż w chwili złożenia pozwu przez spółkę (...) oskarżona była tam zatrudniona jak i jest zatrudniona nadal. Nie sposób wyobrazić sobie, aby do ujawnienia przedmiotowych informacji skłonny był ktoś inny, ponieważ żaden z pracowników spółki (...) ani tym bardziej firm L. i M. C. nie miałby żadnego interesu (pomijając wskazaną wyżej okoliczność, iż w ogóle nie dysponowali oni poszczególnymi dokumentami załączonymi do pozwu) w przekazywaniu tych informacji ponieważ działałby na swoją szkodę, a jak wykazało postępowanie L. C. w konsekwencji ujawnienia powyższych informacji zapłacił kilkadziesiąt tysięcy złotych na rzecz (...) w ramach ugody zaś M. C. zerwał kilkuletnią współpracę z (...), która z tego powodu poniosła materialną stratę. Kolejnym elementem świadczącym o tym, że oskarżona wykorzystywała tajemnice spółki (...) jest fakt, iż jak wynika z zeznań świadka M. D. po zwolnieniu kontaktowała się ona z klientami spółki (...) oferując im usługi konkurencyjnej firmy. Potwierdzeniem zeznań świadka są znajdujące się w aktach pisma z marca 2014 r., w których zarówno oskarżona jak i jej pracodawca (...) zostali wezwani przez pokrzywdzoną spółkę do zaprzestania działań konkurencyjnych (vide k. 345-346).

Nie można zgodzić się z zarzutem, iż wyjaśnienia oskarżonej Sąd I instancji ocenił tendencyjnie. Należy zauważyć, że Sąd Rejonowy w uzasadnieniu skrupulatnie wykazał dlaczego i w jakiej części nie dał im wiary. Należy podzielić ocenę dokonaną przez Sąd Rejonowy w zakresie uznania za niewiarygodne twierdzeń oskarżonej jakoby nie miała ona i nie używała hasła do służbowego komputera. Wszyscy przesłuchani w sprawie świadkowie – pracownicy (...) potwierdzili okoliczność, iż w firmie każdy pracownik miał login i hasło, a ich zeznania nie tylko, że są spójne to jeszcze należy stwierdzić, że są zgodne z elementarnymi zasadami doświadczenia życiowego, z których wynika, że w przedsiębiorstwach takie procedury są na porządku dziennym, a nawet użytkownicy domowych komputerów hasła takie posiadają. Trafnie Sąd I instancji wywiódł, że nie można uznać za wiarygodne twierdzeń oskarżonej jakoby nie przekazała ona żadnych informacji radcy prawnemu (...) ponieważ okoliczności wskazane wyżej świadczą o tym, że uczyniła to oskarżona jako jedyna osoba mająca dostęp do wszystkich dokumentów załączonych do pozwu. Słusznie zatem wyjaśnienia oskarżonej Sąd I instancji uznał za linię obrony zmierzającą do uniknięcia odpowiedzialności karnej. Nie można podzielić stanowiska skarżącego, iż wątpliwości w niniejszej sprawie wzbudza fakt, iż podczas przeszukania komputera oskarżonej w firmie (...) nie znaleziono żadnych potwierdzających jej sprawstwo treści, bowiem zauważyć należy, że do przeszukania tego doszło w dniu 16 czerwca 2016 r. czyli już po postawieniu zarzutów i przesłuchaniu M. T. w charakterze podejrzanej, kiedy to wiedziała ona jakie zarzuty na niej ciążyą, a zatem mogła albo usunąć obciążające ją treści, albo wykorzystać je przy pomocy innego sprzętu. Również fakt, iż przed zatrudnieniem w (...) oskarżona pracowała przez jakiś czas w innej firmie nie podważa ustaleń i oceny dokonanej przez Sąd I instancji, który trafnie ustalił, że w czasie swojego zatrudnienia w spółce (...) oskarżona dokonała skopiowania danych i dokumentów, co było realnie możliwe i niekoniecznie oskarżona musiała mieć już wtedy zamiar ujawnienia ich właśnie podczas pracy w (...), którą podjęła później. Również zeznania J. D., wbrew wywodom apelacji, nie podważają trafnych ustaleń i oceny dowodów dokonanej przez Sąd I instancji, który z dużą ostrożnością podszedł do depozycji tej osoby, jako mającej interes w niniejszej sprawie. Ocenę tę należy w pełni podzielić dodając, że niezrozumiałym jest fakt braku zainteresowania świadka jako osoby decyzyjnej w firmie kwestią źródła załączonych do pozwu dokumentów, w których widniała jego pracownica M. T. zatrudniona w (...) do dzisiaj, firmie, co należy podkreślić, zajmującej się szczególnym rodzajem działalności wymagającym lojalności, zaufania i bezpieczeństwa w zakresie troski o dane klientów. Świadek bowiem zeznał jedynie, że radca prawny ma swoje sposoby prowadzenia spraw.

Nietrafny jest zarzut skarżącego dotyczący oceny materiału dowodowego w postaci zeznań świadków M. D., K. D., M. G., M. C., L. C.. Słusznie Sąd I instancji uznał zeznania tych osób za wiarygodne jako spójne, konsekwentne i zgodne

z dokumentami. Zdaniem obrońcy żaden ze świadków nie miał wiedzy odnośnie sposobu dołączenia informacji do pozwu czy kopiowania i przekazywania dokumentów przez oskarżoną. Jak wskazano już wyżej fakt, że brak jest w sprawie bezpośrednich dowodów nie powoduje automatycznie niemożności ustalenia stanu faktycznego sprawy. Na podstawie zeznań świadków potwierdzonych treścią dokumentów Sąd w sposób trafny ustalił łańcuch poszlak dający podstawę do przypisania oskarżonej winy.

Za niezasadny należy uznać zarzut dotyczący sprzeczności w ustaleniach Sądu. Wprawdzie w uzasadnieniu znalazło się sformułowanie przytoczone na 7 stronie apelacji i na 11 stronie uzasadnienia jednak należy zauważyć, że stan faktyczny Sąd ustalił trafnie, odpowiada on opisowi przypisanego oskarżonej czynu zaś przedmiotowe stwierdzenie dotyczy świadomości oskarżonej co do ujawniania komukolwiek informacji poufnych spółki (...) wbrew zawartej umowie o zachowaniu poufności i umyślności jej działania.

W ocenie sądu odwoławczego, wersja zdarzenia przyjęta przez Sąd I instancji jest logiczna, przekonywująca i jedynie możliwa do przyjęcia. Mimo braku bezpośrednich dowodów winy dowody pośrednie okazały się być wystarczające do uznania sprawstwa oskarżonej. Jak wynika z ugruntowanego stanowiska judykatury „Dowód z poszlak może być pełnowartościowym dowodem winy dopiero wtedy, gdy łańcuch poszlak rozumianych jako udowodnione fakty uboczne prowadzą pośrednio, tj. w drodze logicznego rozumowania, do stwierdzenia jednej tylko pewnej wersji zdarzenia, z której niewątpliwie wynika, że tylko oskarżony jest sprawcą czynu. Jeżeli poszlaki we wzajemnym powiązaniu nie wykluczają możliwości innej wersji - to przy zastosowaniu reguły określonej w art. 5 § 2 kpk należy uznać, że taki dowód z poszlak nie daje wystarczających podstaw do ustalenia winy oskarżonego” (wyrok SN z dnia 28.06.2001 r. sygn. II KKN 550/98).

Nie sposób podzielić poglądu skarżącego jakoby Sąd Rejonowy błędnie uznał, że (...) sp. z o.o. przysługuje status pokrzywdzonego. Stanowisko Sądu zostało wyrażone w postanowieniu z dnia 18 kwietnia 2017 r. i należy je w pełni podzielić, nie jest bowiem konieczne ponowne przytaczanie go. W realiach niniejszej sprawy, w której oskarżonej zarzucono popełnienie przestępstwa z art. 266 § 1 kk polegającego na działaniu na szkodę spółki prowadzącej działalność, w której szczególne znaczenie odgrywa stosunek zaufania uznanie, iż na skutek przejścia w toku niniejszego postępowania sądowego (...) sp. z o.o. przez (...) sp. z o.o. w drodze sukcesji generalnej traci ona status pokrzywdzonego byłoby oczywistym pozbawieniem praw pokrzywdzonego w toczącym się procesie karnym. Procedura karna nie zawiera przepisów regulujących sytuację zaistniałą w niniejszej sprawie, zasadnie więc Sąd I instancji odwołał się do przepisów ksh, nie tracąc jednocześnie z pola widzenia przedmiotu ochrony przez przepis art. 266 § 1 kk i tego, że (...) sp. z o.o. stała się następcą prawnym (...) sp. z o.o. zajmującej się na rynku określoną działalnością gospodarczą, z którą związany jest szczególnie stosunek zaufania klientów i działalność tę kontynuuje, a w której interesy oskarżona swoim zachowaniem godziła.

Mając na uwadze powyższe, nie podzielać żadnego z zarzutów apelacyjnych, Sąd Okręgowy zaskarżony wyrok utrzymał w mocy stwierdzając ponadto, że nie jest on dotknięty innymi wadami, które powinny być brane przez sąd odwoławczy z urzędu. Orzeczona kara jest karą współmierną do wagi popełnionego przestępstwa, nie przekracza stopnia zawinienia, uwzględnia w sposób właściwy zarówno stopień społecznej szkodliwości czynu, okoliczności popełnienia przestępstwa, jak i osobowość sprawcy - w społecznym odczuciu jest karą sprawiedliwą, spełni stawiane przed nią cele zarówno w zakresie indywidualnego oddziaływania na sprawcę, jak i w zakresie prewencji generalnej. Podzielić należy również w pełni argumentację Sądu I instancji odnośnie orzeczonej wobec oskarżonej nawiązki.

Uwzględniając wymiar kary oraz sytuację materialną oskarżonej, która uzyskuje stałe dochody, na podstawie art. 634 kpk i art. 627 kpk oraz art. 3 ust. 1 i art. 8 Ustawy z dnia 23 czerwca 1973 r. o opłatach w sprawach karnych (Dz. U. z 1983 r. Nr 49, poz. 223 z późn. zm.) sąd odwoławczy obciążył oskarżoną opłatą za II instancję w kwocie 500 zł oraz pozostałymi kosztami sądowymi za postępowanie odwoławcze. Zgodnie zaś z wnioskiem pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego Sąd zasądził od oskarżonej na rzecz oskarżyciela posiłkowego poniesione przez niego koszty procesu w postaci ustanowienia pełnomocnika z wyboru w obu instancjach mając na uwadze wysokość stawek minimalnych wynikających z Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych z dnia 22 października 2015 r. (§ 11 ust. 2 pkt 3 i 4).

SSO Aleksandra Mazurek SSO Zenon Stankiewicz SSR del. Justyna Dołhy